

Bildande av naturreservatet Svalings, Gothem socken, Gotlands kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats med heldragen svart linje på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

Reservatets namn ska vara **Svalings**.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområdet berörs inom reservatsområdet.

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet Svalings är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt att i viss mån återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter.

- Reservatet ska erbjuda en naturlig livsmiljö för den flora och fauna som är knutna till de i reservatet förekommande naturtyperna.
- Strukturer som gamla träd, senvuxna träd och död ved ska förekomma i en omfattning som är gynnsam för områdets naturtyper samt typiska och rödlistade arter.
- Utifrån vad som är möjligt inom reservatets gränser, bevara och återskapa en gynnsam hydrologi för reservatets sumpskog och fuktäng.
- Skogarna ska ha en trädslagsblandning av tall och gran med inslag av lövträd.
- Yngre skogar ska utvecklas och skötas för att i framtiden kunna hysa en större biologisk mångfald.
- Reservatet ska bidra till att uppnå gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå för de ingående naturtyperna i reservatet.

Syftet med naturreservatet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behov av områden för friluftslivet.

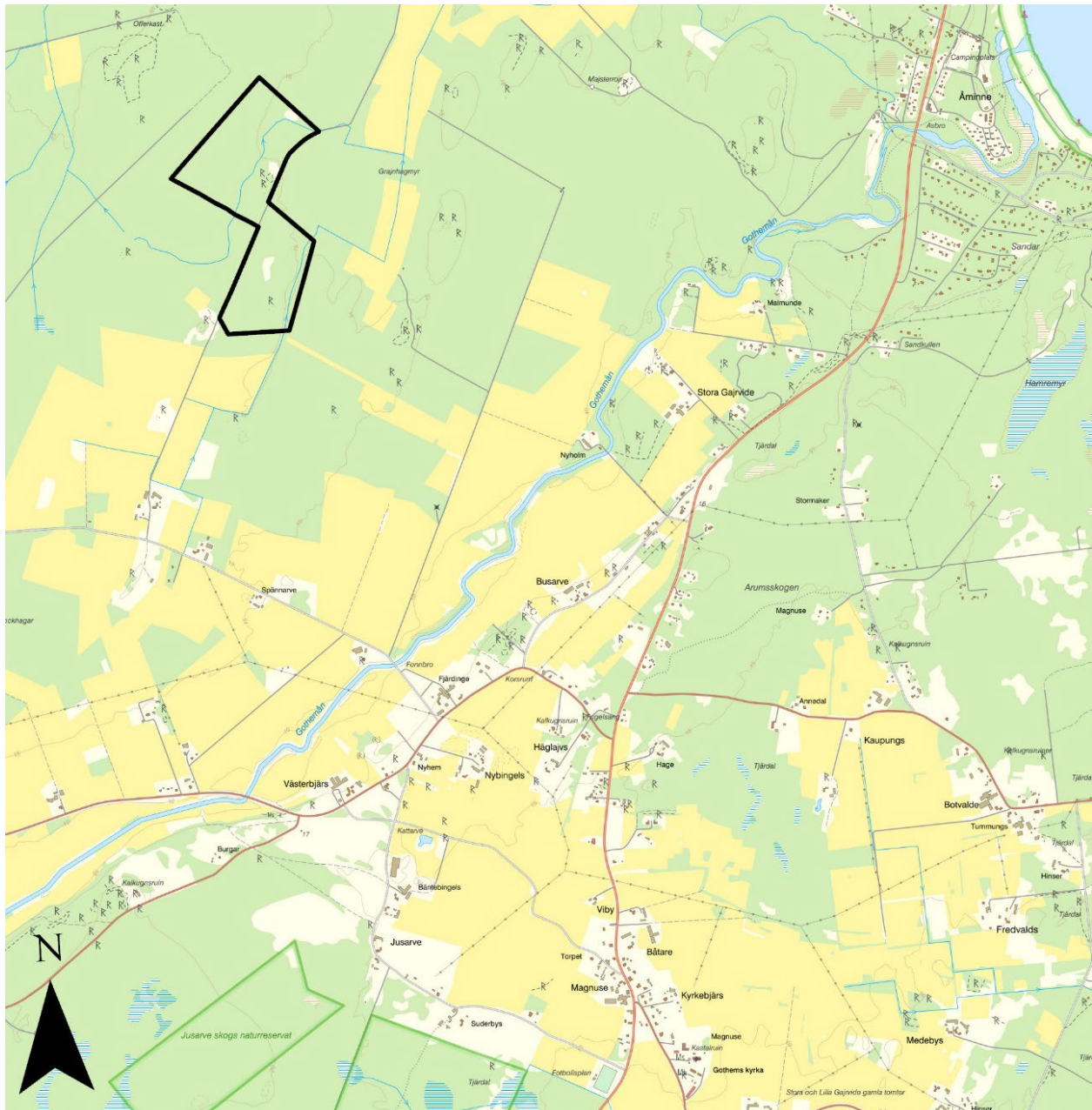
- Besökare ska kunna se, uppleva och få kunskap om områdets typiska livsmiljöer, arter och kulturmiljöer.

Syftet ska uppnås genom:

- med naturvårdsinriktad skötsel skydda och bevara äldre barrskogar.
- vårda och utveckla områden med yngre skog mot högre naturvärden.

- vårda, bevara och utveckla områdets naturmiljöer så att typiska arter och strukturer bibehålls.
- extensivt bete i skogsmiljöerna samt bete i delar som idag är delvis öppna.
- områdets hydrologi ses över och där det är möjligt läggs diken igen för att hålla kvar markvatten i de delar som idag utgör barrsumpskog och fuktäng.
- förutsättningarna för det rörliga friluftslivet stärks med hjälp nyskapande av stigar samt enkla friluftsanordningar och underhåll av dessa.

Översiktskarta

Figur 1. Översiktskarta. Svart linje markerar reservatets gräns. © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Uppgifter om reservatet

Namn	Svalings
Kommun	Gotland
Län	Gotland
Lägesbeskrivning	Cirka 30 km öster om Visby, 3 km väster om Åminne. Se karta ovan.
Koordinat för mittpunkt (Sweref 99TM)	X: 7213002, Y: 6391482
Fastighet	Gothem Svalings 1:18
Fastighetsägare	Privat
Areal	36,3 hektar varav 34,2 hektar produktiv skogsmark och 2,1 ha impediment och övrig mark
Nyttjanderätter m.m.	Vägsamfällighet Gothem s:58(Avser vägen genom reservatet) Svalings Dikningsföretag av år 1923
Förvaltare	Länsstyrelsen i Gotlands län

Skälen för beslutet

Området prioriteras för skydd eftersom det till största delen består av den prioriterade skogstypen kalkbarrskog med tall och gran. Skogen är i stort utan spår av storskaligt modernt skogsbruk, dock har plockhuggning skett. Området har höga naturvärden knutna till skoglig kontinuitet och är klassad som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Det västra delområdet finns med i våtmarksinventeringen och har där bedömts till klass 1, högsta klass.

Området håller flertalet skyddsvärda arter och även flertalet rödlistade arter knutna till de ingående naturtyperna. Tabell 1 nedan visar reservatets prioriterade bevarandevärden. Angivna naturtyper är klassade enligt art- och habitatdirektivet.

Tabell 1. Prioriterade bevarandevärden.

<i>Naturtyper</i>	Talldominerad barrblandskog (taiga 9010).
<i>Strukturer och funktioner</i>	Senvuxna tallar och granar, fuktäng, öppna hållmarker, död ved, boträd, senvuxna kläna lövträd
<i>Arter (ett urval)*</i>	Cinnoberfläck (CR) ädellav (EN), bullspindling (VU), granrotpindling (VU), vit taggsvamp (VU), svartgrön spindling (VU), skogskorn (VU).

*Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan 2020: CR= Akut hotad, EN=starkt hotad, VU=sårbar, NT=nära hotad.

Beslutet är en del av att uppfylla den av regeringen antagna strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Denna strategi är Sveriges svar på hur vi ska bidra till att uppfylla den

strategiska planen inom konventionen om biologisk mångfald, målen i EU:s strategi för biologisk mångfald samt målen i vårt nationella miljömålsarbete.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden, som behövs för att uppnå syftet med reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. anlägga väg,
3. dra fram mark- eller luftledning,
4. gräva, schakta, fylla ut, spränga eller på annat sätt skada mark eller block,
5. anordna upplag,
6. dika, dikesrensa eller utföra annan åtgärd som avvattnar eller leder vatten ut ur området
7. avverka, upparbeta eller bortföra levande eller dött träd eller buske eller utföra annan skogsbruksåtgärd, förutom att ta bort träd som faller över körväg,
8. tillföra växtnäringssämne eller använda kemiskt eller biologiskt bekämpningsmedel,
9. avsiktligt införa såväl främmande som inhemsk växt-, svamp eller djurart, t.ex. plantera in träd, buskar eller så in växter.

Föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som framgår av föreskrifterna B enligt 7 kap 6 § miljöbalken nedan,
- b) normalt underhåll av befintlig väg markerad på beslutskarta i bilaga 1 Med underhåll menas även att träd och grenar som hindrar framfart av fordon och bruksmaskiner avverkas eller kapas. Om åtgärderna utförs av annan än förvaltaren ska samråd med förvaltaren ske.
- c) markavvattningsföretaget Svalings dikningsföretag i reservatets östra del från att fullfölja sitt syfte genom att rensa diket och exempelvis lägga rensnings-massor i reservatet i samband med rensning av diket. Markavvattnings-företaget ska informera länsstyrelsen innan åtgärden utförs. Dikningsföretaget är markerat på beslutskarta i bilaga 1.
- d) att kultur- och fornlämningar i området vårdas och synliggörs.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inom naturreservatet skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. att reservatsgränsen röjs och markeras,
2. att parkering anläggs och skyltar med information om reservatet sätts upp,
3. att natur- och kulturvårdsinriktad röjning, gallring och plockhuggning sker,
4. att veteranisering av träd sker,

5. att stängsling och bete inklusive underhåll av stängsel och stängselgenomgångar sker inom området,
6. att hydrologiska åtgärder utförs i syfte att gynna reservatets fuktigare delar,
7. att undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv sker i uppföljningssyfte,
8. att användning av nödvändiga beprövade metoder sker i syfte att bekämpa för området främmande arter med invasivt beteende eller växtsätt.
9. att användning av nödvändiga beprövade skötselmetoder sker i syfte att bevara naturvärden och kompensera för förlust av naturvärden som hotas av arter med invasivt beteende eller invasivt växtsätt sker,
10. att friluftsstigar anläggs i området. Stigarna kan utgå från parkeringsplatsen i reservatet samt från den öppna gräsytan i områdets östra del.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Beskrivning av ärendet

Ärendets beredning

I februari 2017 inkom en avverkningsanmälan gällande delar av skogen. Då den planerade avverkningen låg i anslutning till skog med kända naturvärden gjorde länsstyrelsen tillsammans med Skogsstyrelsen ett fältbesök och konstaterade att skogen hade höga naturvärden. Skogsstyrelsen registrerade skogen som nyckelbiotop i mars 2017. Markägaren kontaktades och ett ärende om reservatsbildning påbörjades.

Under 2019 utfördes en svampinventering inom området. Vid inventeringen hittades många sällsynta och rödlistade svampar och lavar i området.

Under tiden för reservatsbildning gick markägaren bort och området testamenterades till fem olika stiftelser. Fastigheten lades ut till försäljning vintern 2020-2021. Innan fastigheten såldes i september 2021 ersattes säljande markägare i reservatet för den inskränkning reservatet innebär i pågående markanvändning enligt ersättningsreglerna i 31 kap miljöbalken. Ersättningen skedde genom överenskommelse om inträngsersättning mellan länsstyrelsen och de dåvarande markägarna.

Förslaget till beslut var ute på remiss under perioden 20220308 till 20220419. Inkomna synpunkter från remissen redovisas i bilaga 3.

Motivering till beslutet

Motiv till skyddsformen naturreservat

Länsstyrelsen har bedömt att det är ett angeläget allmänt intresse att naturreservatet Svalings, med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas långsiktigt. Reservatet består till största del av den prioriterade skogsnaturtypen kalkbarrskog och i reservatet har flertalet rödlistade arter återfunnits, framför allt när det gäller marksvampflora knutna till skogar med skoglig kontinuitet. Se vidare under rubriken ”Skälen till beslut”.

För att kunna bevara dessa naturvärden behöver produktionsinriktat skogsbruk förbjudas och ersättas ekonomiskt. Produktionsinriktat skogsbruk skulle påverka områdets naturvärden negativt. De öppna naturmiljöerna behöver skötsel genom bete för att bevara sina naturvärden mot igenväxning. Den yngre skogen behöver initial skötsel för att på sikt kunna utveckla naturvärden likt den intilliggande äldre skogen. Skötseln ska ske genom natur- och kulturvårdsinriktad röjning och försiktig plockhuggning samt veteranisering av träd. Områdets gamla barrskogar med sällsynta marksvampar, alvarmark och fuktäng är alla livsmiljöer som skyddas genom inrättandet av naturreservatet.

För att kunna ge berörda markägare full ekonomisk ersättning och garantera området det skydd och den skötsel som behövs för att bevara och utveckla dess naturvärden långsiktigt är det motiverat att skydda området som naturreservat.

Motivering till föreskrifterna

A-föreskrifter

Föreskrift 1-7 syftar till att förhindra skada på mark, berg, skog och vegetation samt hydrologi. Åtgärderna som förbjuds bedöms kunna orsaka så stor skada på och förändring av naturmiljön att den biologiska mångfalden påverkas negativt.

Föreskrift 8 syftar till att förhindra att den naturliga och artrika flora och fauna som finns i området påverkas negativt av den skadliga inverkan som bekämpningsmedel, växtnäringssämnen eller förhöjd kvävestatus har.

Föreskrift 9 syftar till att förhindra att främmande arter förs in i området.

Undantag a behövs för att förvaltaren ska kunna sköta reservatet.

Undantag b behövs för att vägen ska kunna underhållas.

Undantag c behövs för att markavattningsföretaget Svalings dikningsföretag ska kunna genomföra åtgärder reglerade i dikningsföretaget.

Undantag d behövs för att kunna vårda kultur- och fornlämningarna i området.

B-föreskrifter

Föreskrift 1,2 och 10 behövs för att bibehålla och öka reservatets tillgänglighet och uppnå reservatets syfte kopplat till friluftslivet. Föreskrift 1 är också nödvändig för att befästa reservatets juridiska status.

Föreskrift 3-5 behövs för att förvaltaren ska kunna sköta reservatet och bevara naturvärdena.

Föreskrift 6 ger förvaltaren möjligheten att genom åtgärder som påverkar områdets hydrologi, gynna och förbättra förutsättningarna för barrsumpskog och fuktäng.

Föreskrift 7 behövs för att kunna stämma av och anpassa skötseln till att styra naturvärdena i rätt riktning. Uppföljningen är även viktig för att kunna följa utvecklingen av biologisk mångfald och naturmiljöer på regional, nationell och internationell nivå.

Föreskrift 8-9 syftar till att möjliggöra bekämpning av invasiva arter, men också att kompensera för den förlust av biologisk mångfald som invasiva arter orsakar. Invasiva arter är ett stort och växande hot mot biologisk mångfald då de kan konkurrera ut inhemska arter,

förändra näringskedjor eller helt förändra naturmiljöer. I Svalings finns idag inga kända förekomster av invasiva arter, men på grund av dessa arters stora och ökande utbredning i Sverige och i världen är det sannolikt att de kommer i framtiden. Då är det viktigt att det finns föreskrifter som tillåter en snabb bekämpning.

Miljökvalitetsmål

Beslutet är en del av att uppfylla den av regeringen antagna strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Denna strategi är Sveriges svar på hur vi ska bidra till att uppfylla den strategiska planen inom Konventionen om biologisk mångfald, målen i EU:s strategi för biologisk mångfald samt målen i vårt nationella miljömålsarbete.

Beslutet ger ett långsiktigt skydd till skogar och våtmarker med höga naturvärden samt till en rik biologisk mångfald med många hotade arter. Beslutet bidrar således till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Beslutet överensstämmer även med den regionala skogsstrategin. Stabila skogsekosystem fungerar buffrande i sin förmåga att hålla vatten och näringsämnen. Reservatet med den valda förvaltningsinriktningen bidrar därför till att producera så kallade ekosystemtjänster.

Beslutet bidrar även indirekt till att uppfylla andra miljökvalitetsmål. Våtmarker och gamla barrskogar lagrar in stora mängder kol i både marken och träden och sänker därigenom koldioxidhalten i atmosfären. Detta motverkar växthuseffekten och bidrar till att uppfylla miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*.

Ekosystemtjänster

Naturmiljön i reservatet bidrar till att bevara biologisk mångfald och artrikedom långsiktigt i Sverige och i världen. En stor mångfald av växter och djur försäkrar oss tillgång till alla nyttor arterna bidrar med i ekosystemen och som vi är beroende av, såsom pollinering, nedbrytning och näringsåterförsel, jordbearbetning, predation av skadedjur på grödor och plantor och tillväxt av skogen genom mykorrhizasvampar.

Sumpskogen renar vattnet när det rinner igenom reservatet och håller kvar vattnet längre på våren och samlar på sig vatten under stora flöden. Detta ger en utjämnande effekt på vattenflödet vilket minskar översvämningsrisken nedströms under höga flöden.

Reservatet bidrar till att kontinuiteten av gammal kalkbarrskog bevaras på platsen. Gammal skog binder kol, både i träden och i marken, något som tillsammans med andra kolfällor minskar koldioxidhalten i atmosfären. Detta motverkar växthuseffekten.

Reservatet får en lokal negativ påverkan på virkesproduktionen, då skogsbruk, annat än i naturvårdande syfte, är förbjudet. Påverkan är inte försumbar då skogen har en relativt hög tillväxt för gotländska förhållanden

Intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken

Bildande av naturreservat är en fråga som är angelägen för det allmänna och som syftar till att uppfylla nationella och internationella mål om biologisk mångfald och ekosystem. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark och vatten inte

går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken). Det innebär att nyttan med den vidtagna åtgärden måste stå i proportion till det utförda och att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får användas. I denna bedömning ingår valet av område, avgränsningen av området och reservatsföreskrifterna.

Valet av område är motiverat utifrån områdets höga naturvärden, se rubriken ”Skälen för beslutet”. I avgränsningen av reservatet har endast mark inkluderats som behövs för att uppnå syftet med skyddet. Reservatets föreskrifter är inte mer inskränkande än vad som krävs för att uppnå syftet med skyddet, se rubrik ”Motivering av föreskrifter”.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB. Reservatet ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv (4 kap. 2 § miljöbalken) vilket är ett riksintresse som omfattar hela länet. Ett reservatsbeslut gynnar riksintressets avsikt.

Vidare bedömer länsstyrelsen att beslutet överensstämmer med Bygg Gotland – översiktsplan för Gotlands kommun 2010–2025. Reservatet kommer inte i konflikt med några utpekade exploateringsintressen i Bygg Gotland. Det ligger utanför detaljplan och fördjupad översiktsplan

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bildande av naturreservat

Naturreservatet bildas med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808). Enligt 7 kap. 4 § får ett mark- eller vattenområde förklaras som naturreservat av länsstyrelsen i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Föreskrifter och skälen för beslut

Reservatsföreskrifter föreskrivs med stöd av 7 kap. 5,6 och 30 §§ miljöbalken.

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska skälen för beslutet anges i beslutet om att bilda naturreservat. Enligt samma paragraf ska det i beslutet också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken får föreskrifter meddelas om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas, och om ordningen i övrigt inom området, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Vidare anges att föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas. I detta reservat föreslås inga föreskrifter enligt 30§.

Skötselplan

Skötselplan fastställs med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.fl. Enligt förordningen ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Förvaltare av naturreservatet

Enligt 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd är länsstyrelsen förvaltare av naturreservatet om förvaltningen inte överläts.

Intresseprövning

Varje medborgares egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen (2 kap. 15 § 1 st. regeringsformen). Hänsyn tas till enskilda intressen vid prövning av frågor om skydd av områden. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses. (7 kap 25 § miljöbalken). Utgångspunkten för naturreservat är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen (Prop.1997/98:45, del 2, s. 97). Likaså anges i förarbetena att inskränkningen i den enskildes rätt kan gå långt i syfte att skydda miljö och natur.

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet Svalings ligger på östra Gotland och omfattar en äldre kalkbarrskog på frisk till fuktig mark. Delvis är markvattnet rörligt, men det finns även områden där vattnet är stillastående och träden växer på tydliga socklar. Den nordvästra delen består reservatet av en barrdominerad sumpskog med inslag av ask, den sydöstra delen är något torrare. Trädsiktet är av hög ålder. Död ved förekommer i måttlig mängd. I reservatet finns öppna delar med alvarmark centralt i reservatets östra del samt en fuktäng i reservatets norra del. I området finns även flertalet fornlämningar, bla två stensättningar.

Naturvärdena är främst knutna till den långa trädkontinuiteten, den varierande markfuktigheten, den höga och jämna luftfuktigheten, de gamla senvuxna träden, träd med bohål, torrträden, högstubbarna, trädlågor i olika nedbrytningsfaser samt det ymniga mosstäcket. Den döda veden finns inom hela området. Området hyser en intressant kärlväxt-

och kryptogamflora med flera rödlistade arter. Området hyser med största sannolikhet betydligt fler skyddsvärda arter framförallt ovanliga marksvampar. I reservatet finns även inslag av senvuxna lövträd, dessa brukar ha stor betydelse för lavfloran.

Upplysningar

Föreskrifterna för detta beslut rör endast vad som är otillåtet respektive tillåtet inom reservatets gränser.

I naturreservatet Svalings finns inga föreskrifter för allmänheten (så kallade ordningsföreskrifter) om rätten att färdas och vistas inom området och om ordningen i övrigt inom området. I reservatet gäller allemansrätten. Länsstyrelsen bedömer att det är tillräckligt och att ytterligare inskränkningar genom ordningsföreskrifter inte är nödvändigt.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet, på vilket anspråket grundas, har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Enligt 1 § 2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) är fornlämningar skyddade. Av 2 § samma kapitel framgår att det till en fornlämning hör ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Under B-föreskrifterna i detta beslut tillåts hydrologiska åtgärder för att uppnå reservatets syften. Åtgärder som kan påverka hydrologi och andra vattenförhållanden kallas för vattenverksamhet. Vattenverksamheter regleras i miljöbalkens 11 kapitel. Grundregeln är att vattenverksamhet kräver tillstånd enligt 11 kap. 9 § MB. Vissa mindre vattenverksamheter omfattas endast av anmälningsplikt till länsstyrelsen enligt 11 kap. 9a § MB. I 11 kap. 12 § MB finns ett undantag som innebär att tillstånd eller anmälan inte behövs om det är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Enskilda intressen är sådana intressen som endast berör enskilda parter, exempelvis närliggande fastigheter eller grannar, fiskerättsinnehavare eller vattenuttag. Allmänna intressen är sådana intressen som många har nytta av och som inte ingår i privat ägo, exempelvis växt- och djurliv, andra naturvärden, eller framkomlighet. Om en vattenverksamhet påverkar andra fastigheter, och inte alla är överens om detta, så är det ett skäl till att verksamheten måste tillståndsprövas. Detta innebär att Länsstyrelsen genom reservatsbeslutet inte har för avsikt att påverka mark som ligger utanför naturreservatet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 4

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Flanking med naturvårdshandläggare Petra Lundin som föredragande. I den slutliga handläggningen har även naturvårdshandläggare Cecilia Nygren, Thomas Johansson, samt kulturmiljöhandläggare Therese Lindström och miljöhandläggare Annika Broms medverkat. Förslaget är berett i länsstyrelsens ledningsgrupp.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift

Anders Flanking

Petra Lundin

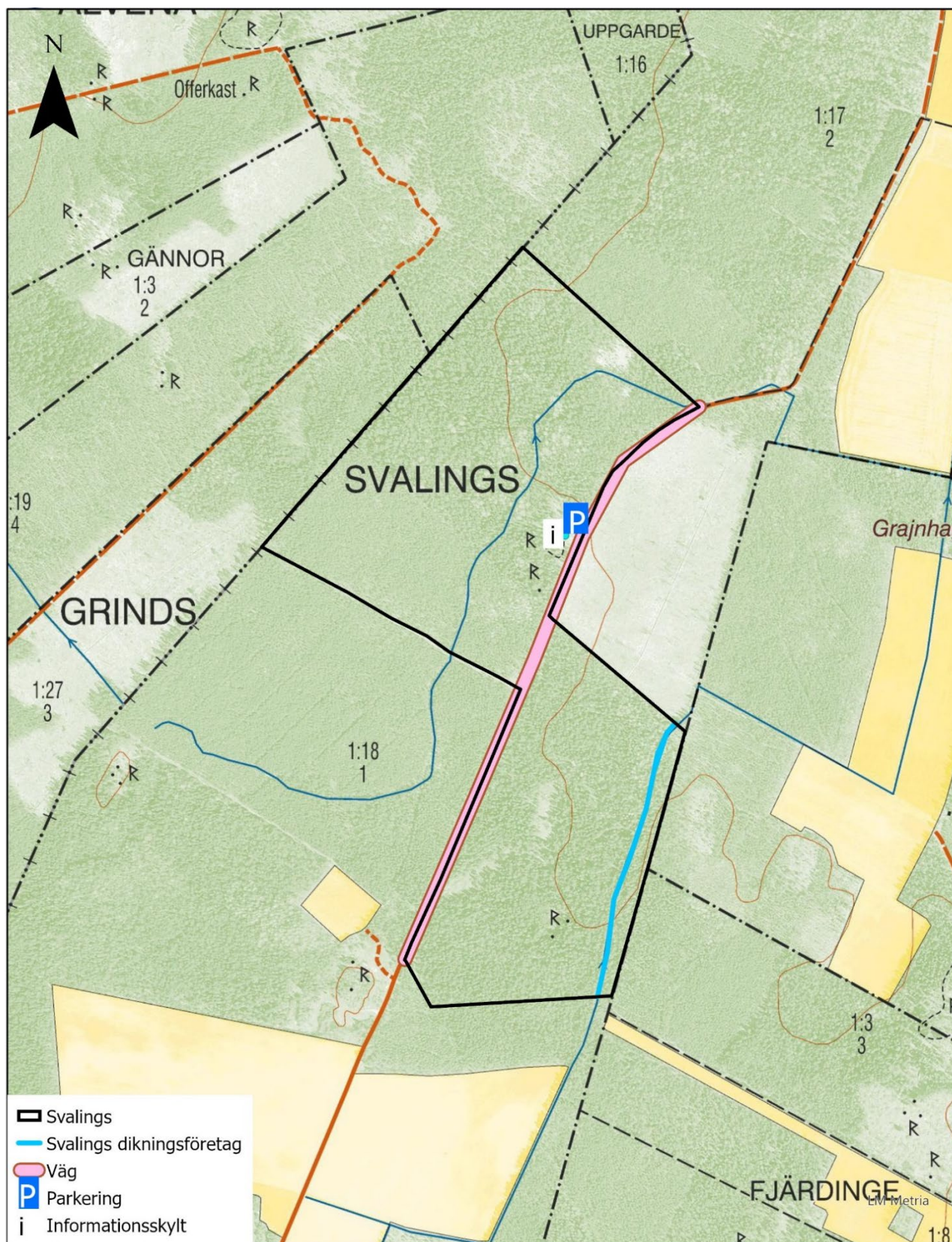
Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Redogörelse för inkomna synpunkter
4. Hur du överklagar beslutet

Bilaga 1 Karta tillhörande beslut om naturreservat Svalings

Bilaga 2 Skötselplan för naturreservatet Svalings

1. Beskrivning av området

Allmänt

Naturreservatet Svalings ligger på östra Gotland och omfattar en vacker kalkbarrskog på fuktig mark med stort inslag av tall, gran och asp. Skogen är i stort sett fri från modernt skogsbruk och innehåller en rik mångfald med ett stort antal skyddsvärda arter. I området finns även små gläntor med örtrik kalkgräsvegetation och ett par små "inlandsraukar". I områdets nordligaste del finns även en artrik fuktäng. Reservatet inkluderar även utvecklingsmark i form av yngre kalkbarrskog med tall, björk och gran. I området med yngre kalkbarrskog finns även enstaka äldre träd, bland annat ask.

Figur 1. Skogsavsnitt i Svalings.

Naturvärden

Reservatets naturvärden är generellt höga och knutna till den gamla opåverkade fuktiga kalkbarrskogen. Skogen har i stort bara blivit plockhuggen. Svalings innehåller viktiga strukturer som äldre träd, död ved och en trädkontinuitet som skapat en optimal miljö för marksvampar. Skogen uppvisar höga naturvärden framförallt inom marksvampsfloran där ett stort antal rödlistade arter har påträffats. Bland den övriga vegetationen märks små bestånd av strävlost och skogskorn som är rödlistade arter. I den artrika fuktängen i norr växer bland annat ängsvädd, krissla, kärrknipprot och flugblomster. Inom reservatet finns även mindre gläntor med örtrik ängsvegetation med små "inlandsraukar". Här växer bla de rödlistade

arterna jordtistel, backtimjan och solvända. På en av inlandsraukarna finns en liten förekomst av den sällsynta mossan kalkdvärgmossa.

Tabell 1 nedan visar de naturtyper och strukturer som reservatet främst syftar till att skydda. Tabellen visar även ett urval av de rödlistade arter som påträffats i reservatet.

Tabell 1. Prioriterade bevarandevärden.

<i>Naturtyper</i>	Talldominerad barrblandskog (taiga 9010).
<i>Strukturer och funktioner</i>	Senvuxna tallar och granar, fuktäng, öppna hållmarker, död ved, boträd, senvuxna kläna lövträd
<i>Arter (ett urval)*</i>	Cinnoberfläck (CR), ädellav (EN), bullspindling (VU), granrotpindling (VU), vit taggsvamp (VU), svartgrön spindling (VU), skogskorn (VU).

**Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan 2020: EN=starkt hotad, VU=sårbar, NT=nära hotad.*

Naturtyper

Reservatet domineras av skogstypen taiga (barrsumpskog med tall och gran) med litet inslag av naturtyperna kalkgräsmark, alvarmark och fuktäng. Reservatet omfattar även utvecklingsmark i form av yngre tallbarrskog. Tabell 2 och kartan i figur 2 visar reservatets naturtyper klassade enligt art- och habitatdirektivet.

Tabell 2 Naturtyper i Svalings

Naturtyp	Naturtypskod Natura 2000	Hektar
Kalkgräsmark	6210	Ca 0,7 ha
Alvarmark	6280	Ca 0,2 ha
Fuktäng	6410	Ca 0,7ha
Taiga/Kalkbarrskog	9010	Ca 27,2 ha
Icke natura skog, ung kalkbarrskog	9908	Ca 7,4ha

Figur 2, Naturtyper i Svalings. © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Rödlistade arter

I reservatet har flertalet rödlistade arter hittats. En akut hotad (CR): Cinnoberfläck och två starkt hotade arter (EN): ädellav och naveljordstjärna. Tolv arter som är klassade som sårbara (VU): skogskorn, blek kraterlav, mörk kraterlav, bullspindling, granrotpindling, svartgrön spindling, tvillingsspindling, gul lammticka, vit taggsvamp, blåfotad fagerspindling, bananspindling och tvådoftspindling. Tretton arter som är klassade som nära hotade (NT): Skugglosta, jordtistel, backtimjan, ljus solvända, majviva, orangepudrad klotterlav, granticka, äggspindling, gulfotad spindling, puderspindling, mörk jordstjärna, fyrflikig jordstjärna och odörspindling. Artfynden visar tydligt att skogen har höga kontinuitetsvärden.

Geologi

Berggrunden i området utgörs av lagrad kalksten. Ovanpå stenen har inlandsisen avsatt moränlera i olika tjocklekar.

Området är överlag flackt men höjdmodellen i figur 3 visar även de två högre partierna där kalkberget går i dagen och syns som mindre inlandsraukar.

Figur 3. Höjdmodell över reservatet. © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Hydrologi

Reservatet bär spår efter äldre utdikningar av skogen i form av ett flertal smala grunda diken. Se höjdmodellen i figur 3. De flesta av de äldre diken är grunda och inte längre vattenförande i större utsträckning. De djupare diken är periodvis vattenförande, vilket är märkbart särskilt under vårens höga flöden. Under varma somrar står även de djupare diken torra. Vattnet leds från området genom mindre och diffusa diken via Mästermyr och kopplar an till den större Gothemsån i höjd med Åminne i nordöst. I reservatets östra del finns Svalings dikningsföretag. Enligt vattendomen från 1923 ska dikningsföretaget underhållas med rensning när behov finns, i regel vart tredje år.

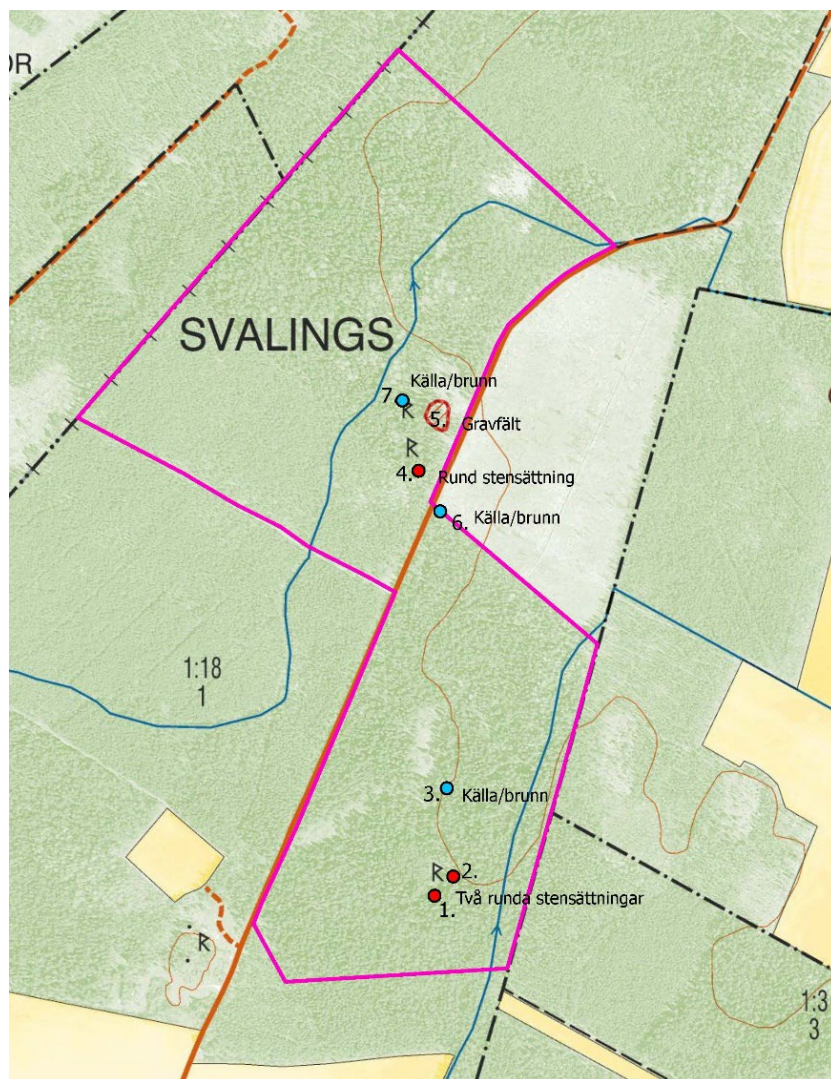
Reservatets föreskrifter tillåter i övrigt ingrepp i reservatets hydrologi med syftet att kvarhålla vattnet inom reservatets gränser efter utredning av områdets hydrologiska förutsättningar samt vad som regleras i Svalings dikningsföretag. Dikningsföretaget är markerad på beslutskartan (bilaga 1).

Forn- och kulturlämningar

Figur 4. En stensättning i reservatets sydöstra del.

Inom reservatet finns ett mindre antal idag kända fornlämningar och övrigt kulturhistoriska lämningar, vilka samtliga finns registrerade i Fornsök, Riksantikvarieämbetets digitala söktjänst. Hur dessa lämningar är lokaliserade inom reservatet visas i karta i figur 5. Fornlämningarna består av sammanlagt nio ovan mark synliga stenkonstruktioner, vilka identifierats som ett mindre gravfält innehållande ett röse och fem stensättningar, samt ytterligare tre ensamliggande stensättningar (nr 1, 2, 4 och 5). Trolig datering på samtliga gravanläggningar är att de tillkommit under perioden sen bronsålder, tidig järnålder. I reservatet finns även tre övriga kulturhistoriska lämningar i form av brunn/kallkällor (nr 3, 6 och 7) med osäker datering. I tabell 3 finns en sammanställning av de kända forn- och kulturlämningarna inom reservatet.

Figur 5. Kartan visar forn- och kulturlämningar i reservatet. © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Tabell 3 sammanställning av reservatets kända forn och kulturlämningar.

	Lämningsnummer (RAÄ-nummer)	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning
1	L1977:6926 (Gothem 158:2)	Stensättning	Fornlämning
2	L1977:6925 (Gothem 158:1)	Stensättning	Fornlämning
3	L 1975:4384 (Gothem 408)	Brunn/källa	Övrig kulturhistorisk lämning
4	L1976:2877 (Gothem 83:1)	Stensättning	Fornlämning
5	L1976:2877 (Gothem 82:1)	Gravfält	Fornlämning
6	L1975:4842 (Gothem 411)	Brunn/kallkälla	Övrig kulturhistorisk lämning
7	L1975: 4336 (Gothem 398)	Brunn/kallkälla	Övrig kulturhistorisk lämning

Historisk markanvändning

Studier av skattdrägningsskarta från år 1697 visar att hela området utgjordes av skogsmarker och att den väg som genomkorsar reservatet idag troligtvis var i bruk redan då.

Skogen har historiskt sett troligen varit blötare. I beskrivningar från laga skifte 1908 beskrivs ett flertal våtar i området. Fuktängen i norr beskrivs som "sämre vät" (nummer 2000 i karta i figur 6 nedan). Beskrivningarna visar även att området varit indelat i olika hagar och att en stor del av skogen även varit betad.

Figur 6 Karta från lagaskifte år 1908, reservatsgränsen är markerad med ljuslila linje.

Ortofoton från 1960-talet visar att området varit skogsbevuxen samt att fuktängen i norra delen av reservatet hade en större utbredning än nu. Gällande bete fanns det på mitten av 1980-talet ännu intakta hägnader i skogarna.

*Figur 7: Ortofoto från 1960. Reservatsgränsen är markerad med ljuslila linje .
© Lantmäteriet, Länsstyrelsen*

Tillgänglighet och Friluftsliv

Skogen är relativt glest bevuxen och lättvandrad men stigar saknas. Skogen bjuder på skuggiga och partivis blöta delar varvat med öppna gläntor. Det finns två högre platåer med kalkbergsformationer som passar bra för en fikapaus mellan skogsvandringarna.

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

GENERELLA RIKTLINJER

Alla åtgärder i reservatet ska göras med försiktighet så att inte markskador uppkommer.

Naturmiljö

Det övergripande målet med skötseln är att bevara den äldre barrskogen, fuktängen och de öppna gräsyterna. För att hindra den pågående igenväxningen av skogen och de öppna naturmiljöerna behöver reservatet skötas med röjning, plockhuggning och bete. De öppna torra delarna i reservatets sydöstra del (kalkgräsmark, alvarmark och ruderatmark) behöver skötas med bete för att undvika igenväxning samt för att bevara och utveckla dessa naturtyper. Vid bete av skogen ska detta ske extensivt och i fuktängen ska detta ske på sensommaren för att undvika en utarmning av floran.

Invasiva arter

Inom naturreservatet ska eventuell almsjuka hanteras enligt de senaste beprövade metoderna för förebyggande, begränsning och bekämpning. Det innebär i dagsläget att almsjuka träd får fällas och att bekämpningsmedel får användas för att döda av almskubbarna och kvarvarande almsjukesvamp i rötterna. I framtiden får andra riktade skötselåtgärder genomföras mot almsjukan om ny kunskap visar på bättre metoder. Beslutet om naturreservat tillåter att beprövade metoder i syfte att bekämpa invasiva arter används.

Kultur och Fornminnen

För att synliggöra de mindre runda gravanläggningarna, vilka har en diameter mellan 3-8 meter samt en höjd på mellan 0,10-0,40 m, kan områdena närmast runt de synliga kantkedjorna med fördel röjas från sly och buskar om möjligt. Även ris och större grenar som fallit ner på fornlämningarna bör tas bort, men kan kvarligga i terrängen runt om.

Vid stensättningarna i sydost (nr 1 och 2, se fig 4 samt karta fig 5) behöver äldre träd tas ned som annars riskerar att blåsa omkull och skada fornlämningarna. Även övriga fornlämningar kan behöva en översyn och eventuell nedtagning av träd om det bedöms att de kan skada fornlämningarna. Rötter, som efter eventuell trädfällning genomförts, kan med fördel kvarligga i marken, även om dessa finns på eller invid en fornlämning, då markingrepp annars kräver tillstånd enligt 2 kap. kulturmiljölagen. Avvägning ska göras gentemot naturvärdena i de enskilda fallen.

Tillgänglighet och friluftsliv

Naturreservatet nås via intilliggande bilväg. En parkeringsyta med plats för två-tre bilar ska etableras på ruderatmarken i reservatets norra del. Ytan ska hållas öppen och en skylt med information om reservatet ska sättas upp i anslutning till parkeringen.

Reservatets föreskrifter tillåter framtida anläggande av stigar genom reservatet vilket kan öka tillgängligheten för friluftslivet. Stigarna kan förslagsvis utgå från parkeringsplatsen i

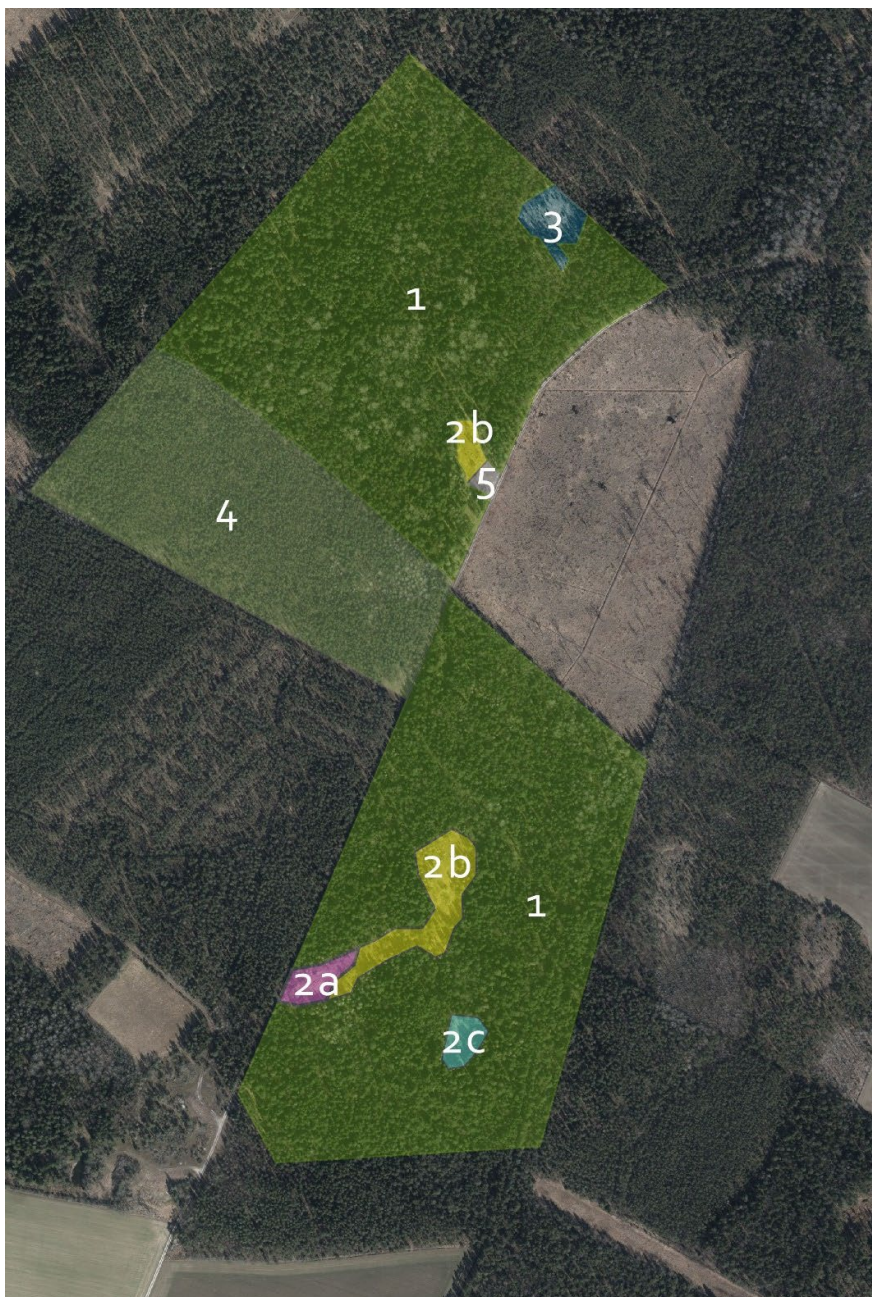
reservatets västra del samt från ruderatmarken i reservatets östra del. Stättor ska placeras på strategiska platser för att göra beteshagarna tillgänglig för besökare.

SKÖTSELOMRÅDEN

Reservatet är indelat i fem skötselområden. Avgränsningarna framgår av kartan i figur 8.

Skötselområdena är

1. Kalkbarrskog
2. Öppna gräsmarker och skogsglänta
3. Fuktäng
4. Yngre barrskog
5. Parkeringsyta

Figur 8. Karta som visar områdets skötselområden. © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Skötselområde 1. Kalkbarrskog

Figur 9. Kalkbarrskog i reservatet.

Beskrivning

Området består av gammal barrdominerad sumpskog med stort inslag av ask i den nordvästra delen. Trädskiktet är av hög ålder även om det bitvis tätat det senaste seklet efter dikningar. Den sydöstra delen är något torrare medan den nordvästra delen bitvis är blöt. Död ved förekommer i måttlig mängd. Här finns en rad rödlistade lavar på lövträden och ännu fler rödlistade marksvampar knutna till träden. I området växer även skogskorn och strävlösta.

Bevarandemål

Målbilden är att bevara skogens nuvarande struktur av luckighet, inslag av död ved, solbelysta äldre tallar och träd i olika åldrar. Skogen ska skötas så att miljöerna inte växer igen. En prioriterad åtgärd är gallring av skogsbryn mot de öppnare delarna. En flikig brynstruktur eftersträvas då det skapar goda förutsättningar för arter knutna till brynmiljöer. En översyn av hydrologin behöver göras och där det är möjligt sätts åtgärder in för att hålla kvar vattnet i skogen.

Skötselåtgärder

- Røjning av inväxande träd och buskar ska ske i hela skogen men framförallt kring de öppna gläntornas bryn. Efter avslutade røjningsåtgärder tar en löpande skötsel vid för att bibehålla målbilden. Vid røjning sparas senvuxna äldre lövträd.
- Plockhuggning på sikt för att bibehålla skogens öppna karaktär.
- Extensivt bete för att bibehålla skogens öppna karaktär och förhindra igenväxning.
- Efter översyn och utredning av områdets hydrologi läggs vattenförande diken igen där det är möjligt för att återställa områdets hydrologi. Vid igenläggande av diken bör även äldre körspår läggas igen.

Skötselområde 2 Öppna gräsmarker

Figur 10. Alvarmark med kalkbergsformationer i reservatets södra del.

Beskrivning

Området består av små gläntor med örtrik ängsvegetation och ett par små kalkbergsformationer. I skötselområdet ingår ruderatmark (delområde 2a) alvarmark och kalkgräsmark (delområden 2b) samt en öppen glänta i sydost (delområde 2c). Bland vegetationen växer bland annat jordtistel, backtimjan och ljus solvända. På en av kalkbergsformationerna har den sällsynta mossan kalkdvärgmossa hittats.

Bevarandemål

Syftet är att sköta området så att dessa delar hålls öppna och de ingående arterna kan finnas kvar. De öppna delarna i reservatets sydöstra del betas för att bevara och utveckla naturtyper och arter kopplade till dessa miljöer. Röjning och gallring av brynmiljöerna behöver göras för att inte området på sikt ska växa igen. En flikig brynstruktur eftersträvas då det skapar goda förutsättningar för arter knutna till brynmiljöer.

Skötselåtgärder

- Röjning av inväxande träd och buskar.
- Stängsling och bete för att återskapa och bevara de öppna delarna i reservatets sydöstra del (delområde 2a, 2b (förutom delområdet vid p-platsen) samt delområde 2c).
- Röjning och gallring av brynmiljöerna mot skogen.
- Borttagande av äldre ensilage i ruderatmarken i den sydöstra delen av skötselområdet (delområde 2a).
- Borttagning av träd i fornlämningarna i gläntan i sydost för att undvika att träden faller och skadar fornlämningen (delområde 2c).

Skötselområde 3. Fuktäng

Figur 11. Fuktäng i norra delen av reservatet.

Beskrivning av området

I norra delen av reservatet finns en liten fuktäng. Här växer arter som hirsstarr, axag, ängsvädd, majviva, krissla och ängsull samt orkidéer som sumpnycklar, tvåblad, kärrknipprot och flugblomster. Omgivande skog tenderar att växa in i dessa miljöer och för att hålla fuktängen öppen finns behov av extensivt bete och naturvårdsröjning av framförallt områdenas brynmiljöer.

Bevarandemål

Målet är att fuktängen ska behålla sin öppenhet och sin artrika kärlväxtflora. Skogsbrynen ska ”backas” så att fuktängen kan återfå och bibehålla sina ursprungliga arealer. En flikig brynstruktur eftersträvas då det skapar goda förutsättningar för arter knutna till brynmiljöer. En utredning av de hydrologiska förhållandena bör göras för att kunna återställa områdets hydrologi.

Skötselåtgärder

- Röjning av inväxande träd och buskar.
- Bete med sent påsläpp med hänsyn till förekommande flora. Bete ska ske så att trampskador undviks.
- Röjning av områdets bryn för att hålla undan inväxande träd och buskar från omgivande skogsmark.
- Efter översyn och utredning av områdets hydrologi läggs vattenförande diken igen där det är möjligt för att återställa områdets hydrologi.

Skötselområde 4. Yngre barrskog

Beskrivning

Området består av en yngre barrskog med inslag av löv. Marken är bitvis blöt.

Bevarandemål

Målbilden för skötselområdet är att skapa en luckig barrskog med inslag av löv. Död ved ska finnas i området.

Skötselåtgärder

- Naturvårdsinriktade upprepade gallringar där en blandning av trädslag ska gynnas och en spridning i åldersstrukturen eftersträvas.
- Extensivt bete.
- Efter översyn och utredning av områdets hydrologi läggs vattenförande diken igen där det är möjligt för att återställa områdets hydrologi.

Skötselområde 5. Parkeringsyta o informationstavlor**Beskrivning**

En yta i områdets nordvästra del ska röjas på buskvegetation för att ge utrymme för parkering. Ytan ska ej markberedas utan endast vara gräsbeklädd.

Informationstavlor ska sättas upp på strategiska platser vid ingångarna till reservatet.

Bevarandemål

Parkeringsytan ska hållas öppen så reservatets besökare kan parkera sina fordon.

Skötselåtgärder

- Röjning av buskar och slyvegetation vid behov.

3. Information

Information om reservatet ska finnas på informationstavlor i reservatet samt på länsstyrelsens hemsida och på Naturvårdsverkets internetsida ”skyddad natur”.

4. Bränder och brandbekämpning

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker i försiktighet i samråd med reservatsförvaltaren.

5. Jakt

Rätten till jakt inom reservatet inskränks inte av reservatsbeslutet. Jaktutövandet får dock inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan. Vid jakttillfällen ska informationsskyltar för allmänheten sättas upp.

6. Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har ansvar för att skötseln i reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har även den operativa tillsynen i naturreservat enligt 26 kapitlet miljöbalken. Det innebär att länsstyrelsen ska övervaka att föreskrifter samt eventuellt givna dispenser och tillstånd följs.

Länsstyrelsen kan teckna avtal med markägare eller annan part för utförandet av bevarande- och skötselåtgärder och/eller tillsyn. Virke eller avverkningsrester som genereras av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren. Vad som gäller för respektive skötselområde anges i skötselplanen.

7. Markering av reservatets gräns

Reservatsgränsen ska utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar (Naturvårdsverkets handbok ”Att skylta skyddad natur”, s 88–101).

8. Dokumentation och uppföljning

Dokumentation och övervakning ska ske i enlighet med det program som beskrivs i Naturvårdsverkets rapport ”Uppföljning av skyddade områden i Sverige”.

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder och har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus.

9. Revidering av skötselplan

En översyn av skötselplan bör göras inom 20 år för att bedöma behovet av en revidering av planen.

10. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Tabell 3. Tabellen visar skötselåtgärder. 1 är högst prioritet, 2 och 3 prioriteras lägre.

Åtgärd	Prio	Var (skötselområde)	Vem	Frekvens
Information på Länsstyrelsens hemsida	1	Länsstyrelsens hemsida	Länsstyrelsen	Engångsåtgärd
Utmärkning av reservatsgräns	1	Hela reservatet	Länsstyrelsen	Engångsåtgärd
Uppsättning av informationstavlor och röjning av buskar och vegetation för parkeringsplats	1	Skötselområde 5. Se beslutskarta bilaga 2	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Borttagande av ensilagebalar på ruderatmarken i skötselområde 2	1	Skötselområde 2a	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Borttagning av träd i fornlämning	1	Gläntan i skötselområde 2 (delområde 2c) Samt eventuellt i	Förvaltaren*	Engångsåtgärd

		skötselområde 1 om behov finnes		
Röjning av sly- och buskvegetation	2	Hela reservatet	Förvaltaren*	Återkommande vid behov
Naturvårdsröjning, glesa ut skogsbrynen och skapa flikiga skogsbryn i reservatets öppna delar	2	Hela reservatet	Förvaltaren*	Återkommande vid behov
Bete av skog, gräsmark, alvarmark samt fuktäng (med särskild hänsyn till den sistnämnda naturtypen).	2	Framförallt skötselområde 2a, 2b och 2c i reservatets växtra del. Men även skötselområde 1, 3 och 4.	Förvaltaren* eller nyttjanderätts havaren	Gräsmark i reservatets östra del årligen. Skogen samt fuktäng återkommande vid behov.
Uppsättning av staket för bete	2	Skötselområde 1, 2 och 3	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Uppsättning av staket för bete	3	Skötselområde 4	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Igenläggning av diken efter hydrologisk undersökning.	3	Skötselområde 1,3 och 4	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Skapande av stigar i område och uppsättning av stängselgenomgångar vid staketen för bete	3	Hela reservatet. Stigarna kan utgå från p-plats och skötselområde 2a.	Förvaltaren*	Engångsåtgärd
Plockhuggning	3	Skötselområde 1,4	Förvaltaren*	Vid behov
Uppföljning	3	Hela reservatet	Förvaltaren*	Återkommande enligt riktlinjer

*Förvaltaren eller annan (t.ex. markägare) som förvaltaren tecknar avtal med.

11. Artlista

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter samt vissa andra naturvårdsintressanta arter inom naturreservatet Svalings presenteras i tabell 4 nedan. Förteckningen ska ses som exempel på arter som förekommer inom reservatet, d.v.s. den gör inte anspråk på att vara fullständig.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Artdatabanken 2020.

Rödlistekategori:

- CR = akut hotad (critical endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = nära hotad (near threatened)

En signalart är en art som signalerar höga naturvärden i skog. Karaktärsarter är ”vanliga” arter som utmärker (definierar) ett habitat.

Tabell 4. Några av de intressanta arter som påträffats i naturreservatet.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödlistekategori
Kärlväxter		
<i>Bromopsis benekenii</i>	strävlost	Signalart
<i>Bromopsis ramosa</i>	skugglost	NT
<i>Cirsium acaule</i>	jordtistel	NT
<i>Helianthemum nummularium</i> subsp. <i>nummularium</i>	ljus solvända	NT
<i>Hordelymus europaeus</i>	skogskorn	VU
<i>Primula farinosa</i>	majviva	NT
<i>Thymus serpyllum</i>	backtimjan	NT
Svampar		
<i>Albatrellus citrinus</i>	gul lammticka	VU
<i>Cortinarius atrovirens</i>	svartgrön spindling	VU
<i>Cortinarius aureopulverulentus</i>	puderspindling	NT
<i>Cortinarius barbaricus</i> s. str.	blåfotad fagerspindling	VU
<i>Cortinarius corrosus</i>	bullspindling	VU
<i>Cortinarius diosmus</i>	tvådoftspindling	VU
<i>Cortinarius fraudulosus</i>	granrotpindling	VU
<i>Cortinarius meinhardii</i>	äggspindling	NT
<i>Cortinarius metarius</i>	tvillingspindling	VU
<i>Cortinarius nanceiensis</i>	bananspindling	VU
<i>Cortinarius olivaceodionysae</i>	gulfotad spindling	NT
<i>Cortinarius russeoides</i>	odörspindling	NT
<i>Geastrum coronatum</i>	mörk jordstjärna	NT
<i>Geastrum elegans</i>	naveljordstjärna	EN
<i>Geastrum quadrifidum</i>	fyrflikig jordstjärna	NT
<i>Geastrum rufescens</i>	rödbrun jordstjärna	Signalart
<i>Hydnum albidum</i>	vit taggsvamp	VU
<i>Hygrocybe conica</i>	toppvaxskivling	Signalart
<i>Porodaedala chrysoloma</i>	granticka	NT
Lavar		
<i>Alyxoria ochrocheila</i>	orange pudrad klotterlav	NT
<i>Coniocarpon cinnabarinum</i>	cinnoberfläck	CR

<i>Felipes leucopellaeus</i>	kattfotslav	Signalart
<i>Gyalecta flotowii</i>	blek kraterlav	VU
<i>Gyalecta truncigena</i>	mörk kraterlav	VU
<i>Megalaria grossa</i>	ädellav	EN
<i>Thelotrema lepadinum</i>	havstulpanlav	Signalart
Mossor		
<i>Leucobryum glaucum</i>	blåmossa	Signalart
<i>Neckera complanata</i>	platt fjädermossa	Signalart
<i>Rhytidiadelphus loreus</i>	västlig hakmossa	Signalart
<i>Tortella tortuosa</i>	kruskalkmossa	Signalart

12. Kartunderlag

Samtliga kartor i skötselplanen är © Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Lantmäteriet, NVDB, ESRI Inc, RAÄ, SGU, SMHI, SVO, SCB, SJV, FM, Bergsstaten, SLU.

13. Litteraturlista

Artportalen, ArtDatabanken SLU. Information inhämtad 2020-12-08.

Fornsök Riksantikvarieämbetet. Information hämtad 2021-10-07

Historiska kartor, Akt 09-GHE-92, Lantmäteriet, information hämtad 2021-12-10

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2006. *Strategi för formellt skydd av skog i Gotlands län*.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2016. *Strategi och handlingsplan för skyddade områden som en resurs för friluftslivet 2017–2019*.

Naturvårdsverket. 2003. *Att skylta skyddad natur – en vägledning om skyltar, foldrar, vägvisning, gränsmarkering och Internet*.

Naturvårdsverket. 2010. *Uppföljning av skyddade områden i Sverige*. Rapport 6379.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2017. *Nationell strategi för formellt skydd av skog – reviderad version 2017*.

Nitare, J. och Skogsstyrelsen. 2019. *Skyddsvärd skog - Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

SLU Artdatabanken (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. SLU, Uppsala.

Bilaga 3 Redogörelse för inkomna synpunkter

Skogsstyrelsen

Bekämpning av almsjuka

Framförda synpunkter: I A-föreskrifterna står det att avverkning, upparbetning och bortföring av levande eller dött träd, samt användandet av bekämpningsmedel är förbjudet, just dessa åtgärder krävs för att bekämpa almsjukan. Skogsstyrelsen vill därför säkerställa att föreskrifterna inte begränsar möjligheterna till att bekämpa almsjukan inom det tänkta reservatet och önskar att en punkt läggs till under "Föreskrifterna ovan ska inte göra hinder för" d) bekämpning av almsjuka med de vedertagna metoder som krävs för att bekämpa sjukdomen.

Vidare behöver det stå ett stycke om bekämpning av almsjuka i skötselplanen.

I övrigt tillstyrks förslaget till beslut och skötselplan.

Länsstyrelsens bemötande: Bekämpning av almsjuka är möjlig för förvaltaren att utföra eftersom det finns med under B-föreskrifterna gällande bekämpning av invasiva arter (B8 och B9).

Förvaltarna kan uppdra åt Skogsstyrelsen att utföra bekämpning som en del i förvaltningen av reservatet.

I skötselplan läggs ett stycke om bekämpning av invasiva arter till.

Naturskyddsföreningen

Inventeringar

Framförda synpunkter: Fler inventeringar av hotade och sällsynta arter behövs innan skötselplan fastställs och genomförs.

Länsstyrelsens bemötande: Reservatets naturvärden har varit kända länge. Kunskapen om arter i reservatet anser länsstyrelsen vara tillräckligt god för att fastställa skötselplanen. Vid beslut av ett naturreservat ska även en skötselplan fastställas enligt förordningen om områdesskydd.

Om nya arter som inte gynnas av den föreslagna skötseln upptäcks ger det upphov till att skötselplan och beslut behöver revideras, detta är dock en fråga för framtiden. Ingen ändring av beslut och skötselplan görs med avseende på remissvaret.

Bete

Framförda synpunkter: Extensivt bete är positivt men en betesplan för området behöver tas fram. I betesplanen ska framgå hur stängsel ska dras, betesperiod, betesdjur mm. En mindre russflock är troligen att föredra. Mer inventeringar av arter behövs innan betesplaneringen fastställs.

Länsstyrelsens bemötande: Beslut och skötselplan medger extensivt bete i skogsmarkerna. Hur betet ska gå till i detalj är en fråga för förvaltningens planering. Ingen ändring av skötselplan görs med avseende på remissvaret.

Skötselområde 3

Framförda synpunkter: Skötseln av våtmarken i norr (skötselområde 3) behöver ändras. Prio ett bör vara att lägga igen diket, träd och buskar kommer då självödlar varvid röjningar kan vänta. Området bör även undantas från bete då risken är att det ger mer skada än nytta.

Länsstyrelsens bemötande: Beslut och skötselplan medger att diken läggs igen. Det är dock inte säkert att det är möjligt att göra så utan att påverka mark utanför reservatet. Att röja och beta området är därför åtgärder för att bevara skötselområdets naturvärden och hindra marken inte ska växa igen. Bete ska dock ske med hänsyn till områdets floravärden.

I skötselplan skrivs in att bete ska ske så att trampskador undviks.

P-plats, väg och friluftsanordningar

Framförda synpunkter: P-plats behöver göra större.

Vägen behöver underhållas så att bilar kan ta sig fram.

Naturstig behöver anläggas innan Länsstyrelsen lockar besökare till området.

Länsstyrelsens bemötande: Troligen kommer inte reservatet locka så många besökare att p-platsen behöver utökas.

Vägen är en samfällighet och underhållet av den sköts av samfälligheten. Förvaltningen har möjlighet att teckna avtal med samfälligheten om underhåll av vägen.

Skogen är blöt vintertid men betydligt torrare och mer lättgången sommartid. Beslut och skötselplan medger att stig kan anläggas. När ett reservat bildas behöver information om reservatet komma allmänheten till del. När anordningar är på plats kan en mer omfattande information om reservatet göras. Ingen ändring av beslut och skötselplan görs med avseende på remissvaret.

Jaktkritikerna

Jakt

Framförda synpunkter: Anser att jakt inte ska vara tillåtet i reservatet. Människan har förstört jordens naturmiljöer i en snabb takt. Vi måste därför bättre värna och vårda våra naturmiljöer, det minsta man kan begära är att naturreservat ska vara platser där djuren, fåglarna och växterna kan leva totalt fredade från mänsklig påverkan.

Länsstyrelsens bemötande: Bildandet av naturreservat är ett sätt att bevara naturmiljöer från den negativa spiral av massutdöende och förlust av biologisk mångfald som vi befinner oss i.

Vid bildande av naturreservat måste föreskrifter ha stöd i reservatets syfte. Föreskrifterna får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med reservatet ska kunna tillgodoses. Jakt regleras av jaktlagstiftningen. Länsstyrelsen anser att ingen ytterligare inskränkning av jakten behövs för att uppfylla reservatets syfte.

Ingen ändring av beslut och skötselplan kommer ske med avseende på remissvaret.

Gotlands botaniska förening

Allmänt om reservatet och omgivande skogar

Framförda synpunkter: Föreningen är positiva till förslaget.

Fler reservat i angränsande skogar behöver avsättas.

Om möjligt bör Skogsstyrelsen initiera ett annat skogsbruk med mer plockhuggning och vid eventuell återplantering med fler trädslag, inklusive löv.

Länsstyrelsens bemötande: Länsstyrelsen ser det som en framtida möjlighet att reservatet utvidgas till att omfatta skogar i reservatets omgivning om markägarna ställer sig positiva.

Länsstyrelsen skickar önskemålet om annat skogsbruk vidare till Skogsstyrelsen.

Ingen ändring av beslut och skötselplan görs med avseende på remissvaret.

Värdefulla träd

Framförda synpunkter: Träd med sällsynta lavar ska inte skadas vid huggning av området.

Länsstyrelsens bemötande: Detaljplaneringen av skötseln i reservatet är en fråga för förvaltningen. Vid huggningar och röjningar ska hänsyn tas till naturvärdena i området. Ingen ändring av beslut och skötselplan görs med avseende på remissvaret.

Bete

Framförda synpunkter: Under mitten av 1980-talet fanns det i skogen intakta staket, bete ses som positivt där nöt är att föredra. Bete med lamm har visat sig vara förödande för svampars fruktkroppar.

Länsstyrelsens bemötande: Planeringen av betet i reservatet är en fråga för förvaltningen. Vid planeringen ska hänsyn tas till naturvärdena i området. Ingen ändring av beslut och skötselplan görs med avseende på remissvaret.

Friluftsanordningar

Framförda synpunkter: Föreningen bedömer att reservatet kommer vara mindre attraktivt för den breda allmänheten.

Stigar som anläggas i reservatet ska vara naturliga och inte grusas, eventuell passage vid diken kan dock spångas.

Länsstyrelsens bemötande: Beslut och skötselplan medger att stig i reservatet anläggs. Anläggandet av framtida stigar är en fråga för förvaltningen. Ingen ändring av beslut och skötselplan görs med avseende på remissvaret.

Arter

Framförda synpunkter: Föreningen bifogar listor över arter som hittats i området.

Länsstyrelsens bemötande: Arter som inte tidigare var införda i beslut och skötselplan infogas.

Bilaga 4 Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Gotlands län antingen via e-post; gotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Gotlands län, 621 85 VISBY.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, gotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 90 00. Ange diarienummer 729-2018.